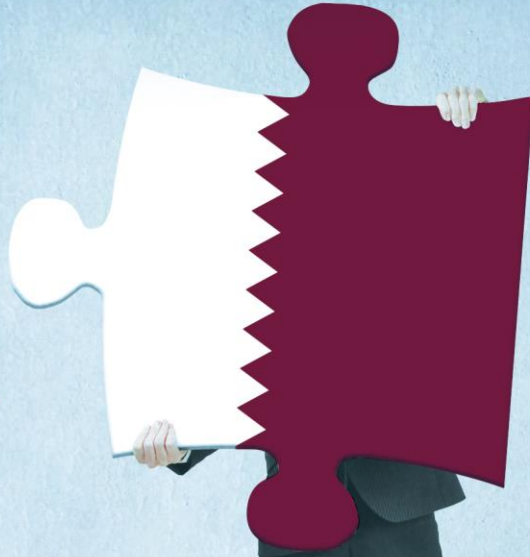

DOHA ULUSLARARASI POLİTİKALAR VE STRATEJİLER FORUMU 2017

“Katar-Türkiye: Orta Doğu Krizleri Stratejik Vizyonu”

05-06
Mart 2017
Doha-KATAR

QATAR ARMED FORCES
KATAR SİLAHLI KUVVETLERİ

TÜRKİYE / TURKEY
ANA SPONSOR / MAIN SPONSOR

SUR INTERNATIONAL
INVESTMENT CO. LTD.

DOHA ULUSLARARASI POLİTİKALAR VE STRATEJİLER FORUMU 2017

STRATEJİK VİZYON BELGESİ (TASLAK)

DOHA ULUSLARARASI POLİTİKALAR VE STRATEJİLER FORUMU 2017

“Katar-Türkiye: Orta Doğu Krizleri Stratejik Vizyonu”

(05-06 Mart 2017, Doha / Katar)

Türkiye; 75 milyonluk nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro-Avrasya ana kıtası ortasındaki jeostratejik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihî, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGİT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önemi gittikçe artan bir aktör haline gelmiştir.

Dünyanın stratejik bakımdan en önemli coğrafyası olan Orta Doğu'nun ve Körfez'in siyasi, ekonomik, coğrafi ve doğal kaynak bakımından en önemli ülkelerinden biri olan Katar kırk civarında küresel ve bölgesel uluslararası teşkilata üyedir.

Katar, özellikle son yıllarda, sahibi olduğu doğalgaz ve petrol rezervlerini gittikçe artan bir hızla ekonomisine kazandırmaya başlamış ve bunun sonucunda rekor düzeyde ekonomik büyüme gerçekleştirerek, kişi başına millî gelir bazında dünyanın en zengin ülkelerinden birisi haline gelmiştir. Bu unsurlar, jeostratejik konumunun da desteğiyle Katar'a, gerek bölgesindeki gerek küresel çaptaki gelişmelerde etkileyici bir nüfuz ve etki kazandırmaktadır.

Katar, ekonomisinin yaklaşık %60'ını oluşturan petrol ve doğalgaz sektörlerinin ağırlığını giderek azaltarak, imalat sanayi, ulaştırma, finans, ticaret ve turizm sektörleri lehine değiştirmek istemekte ve bu amaca yönelik olarak kapsamlı bir ekonomik çeşitlendirme politikası uygulamaktadır.

2008'de ilan edilen “Katar Ulusal Vizyon Belgesi 2030” çerçevesinde ve 2022 FIFA Dünya Kupası'nın Katar'da gerçekleştirilecek olmasının kazandırdığı ivme ile yeni uluslararası havalimanı, demiryolu ve metro, yeni yerleşim siteleri ve yeni yollar inşası gibi büyük çaplı yatırımlara girişmektedir. Bu itibarla, inşaat sektörü, hâlihazırda, ülkenin en önde gelen sektörü konumundadır.

DOHA ULUSLARARASI POLİTİKALAR VE STRATEJİLER FORUMU 2017

Türkiye - Katar ilişkilerinde son yıllarda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Katar, Türkiye'nin Bölge'de üstlendiği role önem atfetmektedir. Yönetim ve halkın Türkiye'ye ilişkin izlenimleri olumludur. Katar bölgesel sorunların çözümü için en önde çaba gösteren Arap ülkesi konumundadır. Türkiye - Katar işbirliği, BM ve İİT gibi uluslararası kuruluşlarda son yıllarda artmıştır. 2008-2015 yılları karşılıklı üst düzey ziyaretlerin yoğunlaştığı bir dönemi teşkil etmiş, bu ziyaretler ikili ilişkilerin derinleşerek gelişmesini sağlamıştır.

Katar ile Türkiye arasında iki tarafın da kazançlı çıktığı problemsiz ve ekonomik temelli bir ilişki geliştirilmiştir. Bu çerçevede Katar ile Türkiye arasındaki mevcut ilişkilerin ve işbirliğinin stratejik temelde güçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin Katar'a yönelik ihracatı ağırlıklı demir-çelik mamullerinden oluşmakta, elektrikli makine ve cihazlar, motorlu araç ve parçaları, ev tekstil ürünleri, mobilya ve gıda diğer ihracat kalemleri arasında yer almaktadır. Katar'dan ithalatı ise, doğalgaz, plastik ve mamulleri ile kimyevi ürünler başlıca mal gruplarını teşkil etmektedir. Katar'daki Türk yatırımları esas olarak müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerinde gerçekleşmektedir. Büyük inşaat şirketlerinin de aralarında olduğu 30'dan fazla Türkiyeli şirketin bugüne kadar üstlenmiş olduğu projelerin tutarı yaklaşık 10 milyar dolara ulaşmıştır. Dünyanın en zengin ülkelerinden olan Katar sermayesinin Türkiye'ye yöneltmesi yoğun çaba gösterilen alanlardan birini oluşturmaktadır. Katar'dan Türkiye'ye boru hattıyla doğalgaz tedariki projesi üst düzeyde olumlu değerlendirilmektedir.

Güvenlik ve istikrarın tesisi, ekonomik kalkınma ve refah için "olmazsa olmaz"dır. Bu nedenle, Bölge'deki sorunların diyalog yoluyla çözülmesi, Bölge ülkeleri arasında karşılıklı ekonomik bağımlılığın artırılması ve sosyokültürel alanlarda ilişkilerin güçlendirilmesi için daha fazla çaba gösterilmelidir. Bu kapsamda, Türk-Arap İşbirliği Forumu (TAF), Türkiye – Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) Yüksek Düzeyli Stratejik Diyalogu çok taraflı platformlar olarak ön plana çıkmaktadır.

Her iki ülke de birbirleriyle ilişkilerinde yeni ve gerçekçi açılımlar yapmanın gayreti içerisinde olup her alanda artan içerikli temaslarla birbirlerini yeniden keşfetmektedirler. Türkiye, Kıbrıs başta olmak üzere diğer uluslararası sorunlarda Katar'ın desteğini almaya çalışmıştır. İzleyen dönemde BM, İİT ve Arap Ligi gibi teşkilatlar bünyesinde İki Ülke arasında siyasi, ekonomik, kültürel ve güvenlikle ilgili alanlarda işbirliği imkânı zemini daha da güçlendirilebilecektir.

Tüm güvenlik alanları birbirine bağlı olduğu için hiçbir ülke kendi güvenliğini tek başına sağlamaya güç yetiremeyeceğinden **uluslararası dayanışma ve uluslararası çok boyutlu yönetişime ihtiyaç duyulmaktadır**. Uluslararası yönetim ise kolektif güvenlik anlayışını da aşarak dünya ülkelerinin ve bölgelerin her alanda **kurumsallaşmış işbirliğine, istişareye, dayanışmaya yani yönetişime** ihtiyacını teyit etmektedir.

DOHA ULUSLARARASI POLİTİKALAR VE STRATEJİLER FORUMU 2017

Bu çerçevede Türkiye'nin 2015 yılı başında Katar ile imzaladığı Askerî Üs Anlaşması; askerî eğitim, savunma sanayii, ortak askerî tatbikat ve taraflar arasında kuvvetlerin konuşlandırılması alanında işbirliğinin güçlendirilmesi ve iki ülke arasındaki askerî ilişkilerin geliştirilmesini öngörmektedir. Anlaşma kapsamında; askerî lojistik alanında işbirliği yapılması, askeri kurumlarda danışman personel görevlendirilmesi ve personel mübadelesi, karşılıklı personel ve askerî ekipman değişimi de amaçlanmaktadır. Türkiye'nin, savunma sanayii ve askerî işbirliği ile eğitim alanlarında diğer birçok Körfez ülkesi ile imzaladığı farklı anlaşmalar ve mutabakat muhtıraları bulunmaktadır.

Bireylerden sivil toplum örgütlerine, devletlerden uluslararası kurumlara varıncaya dek tüm aktörler bilinçli bir biçimde katılım sağlamazsa anlamlı bir güvenlik ortamı oluşturulması yine imkânsız hâle gelmiştir. Bu çerçevede Türkiye ve Katar arasında **çok boyutlu güvenlik alanlarında işbirliği** yapmaları her iki tarafın orta ve uzun vadeli çıkarları açısından büyük önem taşımaktadır. Özellikle savunma sanayii, askerî personel eğitimi, ortak operasyon gücü oluşturulması gibi alanlarda Türkiye ve Katar arasında geniş işbirliği imkanları mevcuttur.

Savunma ve güvenlik politikalarının temelini oluşturan, ekonominin bir parçası olarak gelişen ve teknolojik bilgi üretim alanı olan Savunma ve Uzay Sanayii'nde sağlanacak teknolojik üstünlük politik ve ekonomik avantaj sağlamaktadır. Dışa bağımlılığı asgari düzeye indirilmiş, kendi kaynaklarını optimum şekilde kullanan, **yüksek teknoloji ürünler üretebilen savunma sanayii**; güçlü ekonominin, barışın, istikrarın ve güvenliğin en önemli güvencelerinden biri konumundadır.

Dünya savunma harcamalarının ABD ve Avrupa ülkelerinde azalmaya, sorunlu bölgelerdeki ülkelerde ise az da olsa artmaya devam edeceği, savunma harcamalarını artıran ülkelerin Batı'dan gelen teknolojilerle yeteneklerini yavaş da olsa geliştirebilecekleri öngörülmektedir. Bu durumda proaktif bir tutumla, **Türkiye ve Katar özgün teknolojiler edinimini devam ettirme konusunda orta ve uzun vadeli işbirliği alanı geliştirebilirler.** Savunma sanayiinde uluslararası işbirliği geliştirilmesi, savunma sanayii alt yapısını geliştirmek, dışa bağımlılığı azaltmak, ölçek ekonomisine ulaşmak, maliyetleri azaltmak, riskleri paylaşmak, rekabet üstünlüğü sağlamak, hedef pazarlara girmek, yeni teknolojilere erişmek, yönetsel sinerji yaratmak, teknolojik uzmanlık ve yetenek seviyesini yükseltmek gibi pek çok alanda ciddi fayda sağlayacaktır.

Bu doğrultuda paydaşlarla birlikte büyüme stratejisi ve dengeli bölgesel/küresel işbirliklerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Katar ile Türkiye arasında **"askerî eğitim işbirliği"** ve **"savunma sanayii işbirliği"** faaliyetlerinin güçlendirilmesi, ilişkilerin derinleştirilmesi noktasında önemlidir.

DOHA ULUSLARARASI POLİTİKALAR VE STRATEJİLER FORUMU 2017

Bu çerçevede birlik, karargâh ve kurumlara askerî ziyaretlerin gerçekleştirilmesi; tatbikatlara gözlemci gönderilmesi; harp akademileri, askerî liseler, sınıf okulları, harp okulları, askerî tıp akademisi ve astsubay meslek yüksekokullarında eğitim için askeri öğrenci ve personel değişimi; kısa süreli kurslar; birlik, karargâh ve kurumlarda görev başı eğitimi; aile/birlik/personel mübadelesi ve yerinde eğitim desteği; müşterek tatbikatlar; askerî tarih ve müzecilik alanında eğitim ve işbirliği gibi alanların derinliği karşılıklı olarak güçlendirilebilir.

Stratejik Politikalar Forumu ile; ilgili kuruluşların ve kurumların yakından tanınması, sivil toplum etkisinin artırılması, kalkınmaya katkı sağlanması, kaynakların ve çalışma alanlarının geliştirilmesine dair uzmanlık birikimlerinden faydalanılması, tanıtma faaliyetlerine katkı sağlanması, akademik işbirliği imkânlarının araştırılması ve tüm bu çalışmaların bütünlük içerisinde değerlendirilmesini sağlayacak stratejik bir yaklaşım geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu noktada, planlanan **Doha Uluslararası Politikalar ve Stratejiler Forumu 2017**, yeni dönemde Türkiye - Katar ilişkilerindeki fırsatlar ve tamamlayıcılık ilişkisini stratejik bir bakış açısı ile Türkiye ve Katar kamuoyları nezdinde ortaya koyacak ve kurumsal, entelektüel zemin inşasına katkı sağlayacaktır.

Toplantının ana teması ve alt başlıkları aşağıdaki gibidir.

Ana Tema

“Katar-Türkiye: Orta Doğu Krizleri Stratejik Vizyonu”

Alt Temalar

Uluslararası Güçler Dengesi - Gerçekler ve Görünümler

Körfez Devletleri - Jeopolitik Zorluklar, Yeni İttifakların İnşası için Stratejik Vizyon ve Zorluklarla Yüzleşmek

Türkiye; Beklentiler ve Güçlükler - Siyasi Proje ve Bölgesel Problemler

Bölge'deki Askerî Güçlükler - Askerî Rekabetin Yönetimi, Dış Planlar, Çatışmalar ve İttifak İnşası

Olağanüstü Durumlarda Bölge'de Siyasi ve Askerî Çekişmelerin Yönetilmesi

